

Motion till riksdagen 2021/22:3883

av **Lars Adaktusson m.fl. (KD)**

Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	3
Tabell 1	7
Frihet och säkerhet	7
Europeiska unionen (EU)	8
EU som utrikespolitisk aktör	8
EU:s säkerhets- och försvarspolitik	9
EU:s grannskapspolitik och utvidgning.....	10
EU och utvecklingen i Ryssland.....	10
EU och frihetskampen i Belarus	11
EU och Turkiet	11
EU och Afrika.....	12
EU och den transatlantiska länken.....	13
Frihandel och mänskliga rättigheter	13
Förenta nationerna (FN)	14
Svenskt medlemskap i Nato	15
Diplomatiska ansträngningar.....	16
Nordisk samverkan.....	17
Religionsfriheten i världen	18
Internationell terrorism.....	20
Återupprätta relationen med Israel	20
Kina	22
Omständigheterna kring Dag Hammarskjölds död	23
Budgetprioriteringar	24

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska bidra till både etablerade och nya insatser inom fredsfrämjande, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet inom Nato, EU, FN och OSSE och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka inom EU för en förstärkt subsidiaritetsprövning och införa möjligheten till röda kort och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva på för en mer aktiv, samstämmig och handlingskraftig europeisk utrikespolitik där främjandet av demokrati och ökad respekt för mänskliga fri- och rättigheter har absolut prioritet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för att enskilda medlemsländers vetorätt slopas inom utrikespolitiken exempelvis vad gäller ställningstaganden rörande mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kontinuerligt utvärdera EU:s globala strategi i syfte att utreda om den uppfyller ändamålen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge regeringen i uppdrag att verka för att EU utvecklar försvarskompetens inom asymmetrisk krigföring och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör initiera en ny översyn av EU:s grannskapspolitik och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sanktioner mot Ryssland för att få ett slut på kriget och den allvarliga situationen i östra Ukraina och annekteringen av Krim och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om östliga partnerskapet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör stötta det belarusiska koordineringsrådet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU avslutar medlemskapsförhandlingarna med Turkiet och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU bör fortsätta att spela en aktiv roll som politisk och ekonomisk partner till Tunisien för att främja demokratisk utveckling och kampen mot terrorism och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU ska förstärka stödet till afrikanska länder för att bekämpa islamistisk extremism och terror och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en långsiktig färdplan måste ingå i framtida EU-ledda militära interventioner och tillkännager detta för regeringen.

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska bidra till att stärka den transatlantiska länken och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka inom EU för fler handelsavtal med omvärlden och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU-avtal med länder som får del av EU:s handelsvillkor och bistånd ska innehålla en klausul om reformer som syftar till de mänskliga fri- och rättigheternas efterlevnad och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att vetorätten i säkerhetsrådet begränsas och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för en reformering av FN:s råd för mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i FN fortsatt ska verka för att FN:s resolution 1325 med kraft aktualiseras för att se till att kvinnor får inflytande i fredsarbete och det planeringsarbete som görs efter ett fredsavtal och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att visseblåsare ska kunna agera när de stöter på felaktigheter i FN, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det krävs kraftfulla åtgärder för att förhindra den stora omfattningen av sexuella övergrepp som pågår i olika konflikter runt om i världen och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska arbeta för ett förbättrat skydd för FN-experten och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att FN bör arbeta fram en konvention om användandet av artificiell intelligens och dödliga autonoma vapen och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att FN bör arbeta fram en äldrekonvention och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett svenskt medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera ansträngningarna för att hjälpa frihetsberövade svenskar i utlandet och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör undersöka möjligheten att på ett rättssäkert sätt intensifiera arbetet med att verkställa utvisningar genom avtal med diplomatiska garantier och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Nordensamarbetet bör fokusera på försvars- och säkerhetspolitiska utmaningar samt på att lösa de gränshinder som försvårar för den fria rörligheten och integrationen mellan våra länder och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nordiskt ministerråd för trafik-, transport- och infrastrukturfrågor och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ett erkännande av folkmordet 2014 på kristna folkgrupper och på yazidier i Irak och tillkännager detta för regeringen.

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ett erkännande av folkmordet 1915, seyfo, och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en internationell ad hoc-domstol för IS-brott och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ett erkännande av det pågående folkmordet på uigurer i Kina och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för EU verka för att unionen återkommande tar upp uigurnas, kristnas och andra minoriteters situation i sin dialog med Kina och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för en FN-resolution som särskilt lyfter frågan om att skydda kristna och andra religiösa minoriteter, och särskilt lyfter situationen för kristna i Mellanöstern, samt tillåta FN-observatörer att se över nödvändiga säkerhetsåtgärder och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom EU och FN ska arbeta för sanktioner mot aktörer som begår övergrepp mot religiösa minoriteter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör uppdra åt en särskild ambassadör att verka för att respekten för religionsfriheten stärks och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att hela Hizbollah terrorklassas och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska bidra till att det internationella arbetet med anti money laundering (AML) förstärks med syftet att motverka penningtvätt och terrorfinansiering och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom EU och FN ska verka för sanktioner mot stater som sponsrar och sprider extremism och antisemitism, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att fördjupa och utveckla relationerna med Israel och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt ska verka för att fler arabländer normaliserar sina relationer med Israel i enlighet med de s.k. Abrahamavtalen och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta avstånd från och fördöma den internationella BDS-rörelsen för dess spridande av antisemitiska föreställningar och hat mot staten Israel samt att uppmana till att inte i någon form stödja eller finansiera dess projekt och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid lämplig tidpunkt flytta Sveriges ambassad till Jerusalem i enlighet med det som anförs och tillkännager detta för regeringen.
47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett gemensamt europeiskt förhållningssätt i relationen till Kina och tillkännager detta för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Hongkong och Taiwan och tillkännager detta för regeringen.

49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utse en arbetsgrupp som källkritiskt granskar tillgängligt material för att klarlägga de avvägningar de svenska regeringarna gjorde i samband med omständigheterna kring Dag Hammarskjölds död och tillkännager detta för regeringen.

Tabell 1

Anslagsförslag 2022 för utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Avgifter till internationella organisationer	1 533 554	±0
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	181 848	15 000
1:3 Nordiskt samarbete	13 595	±0
1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	4 826	±0
1:5 Inspektionen för strategiska produkter	52 040	±0
1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning	79 358	±0
1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	28 402	±0
1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	19 175	-3 000
1:9 Svenska institutet	131 629	-20 000
1:10 Information om Sverige i utlandet	15 475	-6 000
1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	175 215	±0
Summa	2 235 117	-14 000

Frihet och säkerhet

Sverige ska bedriva en värdebaserad utrikespolitik syftande till att stärka fred, frihet och utveckling samt förståelse, försoning och mänskliga rättigheter.

Vår utrikespolitik är ett uttryck för att vi alla har ett ansvar för varandra, ett uttryck som är grundläggande i den kristdemokratiska ideologin. Människovärdet är universellt och får inte relativiseras av geografiska gränser. Därför måste frihet, säkerhet och demokrati samt de mänskliga rättigheterna vara huvudmål för utrikespolitiken. I det instabila läge som råder i vår omvärld med krig och konflikter är det viktigt att Sverige fortsätter bidra till såväl etablerade som nya insatser inom fredsfrämjande, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet inom Nato, EU, FN och OSSE.

Vi har en skyldighet att bistå människor i nöd med hjälp oavsett var i världen de befinner sig och vi i Sverige måste alltid vara beredda att försvara de mänskliga rättigheterna. Utöver detta ska utrikespolitiken främja handel. Frihandel och marknadsekonomi är vägen framåt för ökat välstånd och att lyfta människor ur fattigdom. Utifrån dessa grundläggande principer ska utrikespolitiken främja svenska intressen i omvärlden.

Sverige ska vara en aktiv aktör inom de olika internationella samverkansorgan där vi verkar, från det nordiska till det globala, och vi ska bidra till att dessa samarbeten fungerar så effektivt och resultatriktat som möjligt.

Nedan följer Kristdemokraternas prioriteringar för att våra samarbeten ska bli så ändamålsenliga som möjligt och göra verklig skillnad. Vidare presenteras Kristdemokraternas budgetprioriteringar för utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

Europeiska unionen (EU)

EU är av central betydelse för att bevara freden och säkerheten i Europa. Visionen som låg bakom organisationens grundande var att detta skulle ske genom ekonomiskt samarbete och en alltmer sammanflätad europeisk ekonomi. Ekonomin och den gemensamma marknaden är fortfarande medel för de goda överordnade målen om fred och säkerhet, liksom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Den europeiska unionen är idag ett viktigt samarbete när det gäller kampen mot internationell brottslighet, människohandel och terrorism. Sverige behöver samarbeta mer inom EU för att lösa de gränsöverskridande miljöproblemen, och vi behöver samverka inom EU för att hantera frågor som flyktingmottagande och förstärkta gränskontroller. Kristdemokraterna är därför varma EU-anhängare.

EU-politiken ska bygga på respekt för subsidiaritetens princip om att beslut ska fattas på den mest ändamålsenliga nivån, så nära medborgarna som möjligt. För att stärka subsidiaritetsprincipen inom EU behöver systemet med de nationella parlamentens subsidiaritetsprövning stärkas.

Idag är systemet konstruerat på så sätt att om en tredjedel av de nationella parlamenten drar slutsatsen att ett förslag strider mot subsidiaritetsprincipen får EU-kommissionen en varning, ett gult kort, vilket innebär att förslaget antingen ska skrotas eller omarbetas. Men EU-kommissionen kan också strunta i det gula kortet och återkomma med samma förslag igen, bara de motiverar varför.

Sverige behöver verka inom EU för att skärpa systemet med subsidiaritetsprövning och även införa möjligheten till röda kort, som ska ges om en majoritet av parlamenten har subsidiaritetsinvändningar. Vid rött kort ska det ställas krav på kommissionen att antingen skrota förslaget eller omarbeta det i enlighet med de synpunkter som inkommit vid subsidiaritetsprövningen. Det skulle göra att fler parlament tog subsidiaritetsprövningen på allvar och att EU-kommissionen i högre grad skulle behöva förhålla sig till subsidiaritetsperspektivet.

EU som utrikespolitisk aktör

EU är och ska vara det centrala forumet för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. EU:s styrka ligger i en utrikespolitik baserad på normer och värderingar. Som en av världens största ekonomier, världens största handelspartner och världens största biståndsgivare har EU möjlighet att påverka utvecklingen i världen genom en rad olika kanaler. Regeringen behöver därför driva på för en mer aktiv, samstämmig och handlingskraftig europeisk utrikespolitik där främjandet av demokrati och ökad respekt för mänskliga fri- och rättigheter har absolut prioritet. EU kan och ska spela en central roll i omvärlden och verka för fred, frihet och säkerhet. För att det ska vara möjligt krävs tydligare visioner, förstärkt samarbete och högre effektivitet i genomförandet av den gemensamma utrikespolitiken.

Att EU talar med en gemensam röst i utrikespolitiken är väsentligt för att ta tillvara medlemsländernas intressen. Att regioner i EU:s både direkta och indirekta närhet stabiliseras och reformeras med mänskliga rättigheter som kärnvärden är av största vikt. När fredliga demonstranter i Belarus utsattes för våld och tortyr under hösten 2020 blockerades EU:s sedan tidigare överenskomna sanktionsregim av Cypern. Detta eftersom landet även ville se kraftfullare sanktioner mot Turkiet i och med konflikten om naturresurser i östra Medelhavet. De två konflikterna har egentligen inget med

varandra att göra och Cypern kunde på grund av vetorätten stoppa EU:s agerande gentemot diktaturen i Minsk. Detta samtidigt som de ansvariga för övergreppen i Belarus fick möjlighet att flytta sina pengar och tillgångar från Europa.

EU:s inledande svårigheter att sätta tryck på makthavarna i Belarus är ett i raden av exempel som understryker vikten av att Sverige ställer sig bakom kommissionens krav att enskilda medlemsländers vetorätt slopas när det gäller utrikespolitiken, exempelvis vad gäller ställningstaganden rörande mänskliga rättigheter.

Det behövs också mer av riktade, så kallat smarta, sanktioner mot de regeringar och andra aktörer som inte respekterar de mänskliga rättigheterna. Korruption och brott mot mänskliga rättigheter måste få rättsliga konsekvenser, även i länder som saknar demokratiska institutioner och rättssäkerhet.

Därför är det av avgörande betydelse att EU under 2020 har fått till stånd en europeisk Magnitskijlag. Detta sker efter att Sveriges riksdag ställt sig bakom en sådan uppmaning, bland annat på Kristdemokraternas initiativ.

Fördelen med ”Magnitskij-sanktioner”, som att neka inresetillstånd och frysa banktillgångar, är att det är personliga sanktioner som inte drabbar ett helt folk utan endast försvårar för de individer och stater som faktiskt bär ansvar för korruption och brott mot mänskliga rättigheter.

EU:s säkerhets- och försvarspolitik

EU:s globala strategi på säkerhets- och försvarsområdet som antogs 2016 bygger på insikten att inget europeiskt land är starkt nog att på egen hand möta de säkerhetspolitiska utmaningarna. Det permanenta strukturerade militära samarbetet (Pesco) är ett led i strategin med syftet att stärka den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP) inom EU.

Det är i grunden positivt att EU stärker sitt engagemang på försvarspolitikens område och att Pesco kan bidra till att utveckla unionens operativa förmåga att genomföra militära krishanteringsuppgifter.

EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik ska verka kompletterande till utrikespolitiken och dess målsättningar. EU:s försvarssamarbete bör också tjäna som komplement till Nato och medlemsländernas nationella försvar.

De frågor som EU-samarbetet bör beröra gäller exempelvis militär forskning och utveckling av försvarsmateriel, asymmetrisk (icke-konventionell) krigföring samt effektivisering av lednings- och samordningssystem för att underlätta trupptransporter mellan medlemsländer och EU-gemensamma försvarsinsatser.

Nato har byggt upp en kompetens kring asymmetrisk krigföring genom NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence. EU behöver utveckla kompetens på området i samverkan med Natos redan etablerade kunskapscenter.

Sverige ska även i fortsättningen ha beredskap att bidra till militära insatser i EU:s regi och vara drivande i arbetet för att utveckla EU:s krishanteringsförmågor.

För att kunna se effekterna av EU:s globala strategi behövs kontinuerliga utvärderingar och avstämningar av strategin, i syfte att se om den uppfyller ändamålen.

EU:s grannskapspolitik och utvidgning

EU:s grannskapspolitik syftar till att stärka välstånd, stabilitet och säkerhet för alla parter i EU:s närområde. Arbetet för en djupgående och hållbar demokrati samt ekonomisk utveckling för alla har förstärkts. Med detta åsyftas fria och rättvisa val, insatser för att bekämpa korruption, ett oberoende rättsväsende, demokratisk kontroll över de väpnade styrkorna samt yttrande-, mötes- och föreningsfrihet. En kontinuerlig översyn av grannskapspolitiken och samarbetet med närliggande länder är nödvändig, inte minst för att säkerställa att EU även i fortsättningen behåller goda relationer med Storbritannien, och för att utveckla ett särpräglat samarbete med respektive grannland.

Under 2021 har EU:s handels- och samarbetsavtal med Storbritannien trätt i kraft, vilket lägger grunden för ett fortsatt nära samarbete mellan Sverige och Storbritannien efter brexit, både bilateralt och inom EU.

Det är av största vikt att den svenska regeringen mildrar de negativa konsekvenser som svenska företag som handlar med Storbritannien har fått erfarat. Detta exempelvis genom att bistå med nödvändig information om handelsregler och tullar.

I grannskapspolitiken är det viktigt att utgå ifrån att de ingående länderna har olika ambitionsnivåer när det gäller relationen till EU. Unionens utvidgning är samtidigt ett av EU:s viktigaste utrikespolitiska verktyg. Vägen mot medlemskap kantas av krav som utgör en garant för demokratisering, rättssäkerhet, stabilitet och tillväxt i varje enskilt, aspirerande medlemsland. En aspirerande medlem som inte uppfyller anslutningskriterierna och utvecklas i en sådan riktning får och ska inte bli medlem.

EU behöver vara realistiskt inför det faktum att en fortsatt utvidgning av unionen alltid måste ske så att bara länder som lever upp till EU:s värdegrund om demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter kan bli medlemmar. Medlemsländer som inte lever upp till EU:s grundvärderingar riskerar att undergräva trovärdigheten för EU-projektet i stort, såväl inom som utom unionen.

Kristdemokraterna välkomnar den pågående processen för att integrera länderna på västra Balkan i EU-samarbetet. Även om det finns många politiska och ekonomiska hinder, inte minst i form av korruption, så har dessa länder med EU:s hjälp tagit stora steg i rätt riktning. Etniska, historiska och religiösa skiljelinjer, samt upplevda oförrätter, hotar dock säkerheten i regionen. Detta samtidigt som externa aktörer stadigt utökat sina maktdomäner inom såväl nuvarande som aspirerande medlemsstater, med ett mindre och svagare EU som målbild. Rysslands direkta närvaro och påverkansoperationer i Serbien och grannländer såsom Moldavien vittnar om detta.

EU och utvecklingen i Ryssland

Som annekteringen av Krim och invasionskriget i östra Ukraina visar skyr Kreml inga som helst medel för att undergräva EU-samarbetet. Rysslands odemokratiska utveckling och landets militära expansion under 2000-talet är inte bara ett hot mot Sverige utan också ett reellt hot mot många av våra grannländer. 2008 angrep Ryssland Georgien och ockuperade Sydossetien och Abchazien, vilka fortfarande står under rysk kontroll. 2014 gick man in i Ukraina och ockuperade Krimhalvön. Kriget pågår fortfarande. Efter kriget i Nagorno-Karabach 2020 har man förstärkt sin operativa förmåga i Kaukasus.

På annat håll använder Ryssland sin ekonomiska makt, framförallt naturgasutgången, för att utöva påtryckningar mot sina grannländer. Att Nord Stream 2 snart tas i drift innebär att Västeuropa kan bli ett nytt mål för den sortens påverkan. Inom landet

förtrycks och arresteras oliktankande godtyckligt. Sverige och EU behöver markera och agera mot den ryska aggressionspolitiken. Ryssland måste respektera sina grannländer och det krävs tuffa åtgärder från EU i form av fortsatta sanktioner mot Ryssland för att få ett slut på kriget och den allvarliga situationen i östra Ukraina, samt annekteringen av Krim.

EU måste även tala klarspråk med Ryssland om dess förtryck av den egna befolkningen. Förgiftningen och fängelsedomerna mot regimkritikern och oppositionspolitiken Aleksej Navalnyj måste få konsekvenser. Att kemiska vapen används i Europa kan aldrig accepteras av EU.

Utvecklingen i Ryssland tydliggör behovet av att Sverige verkar för att stärka EU:s samarbete med grannländerna i Östeuropa och Kaukasus genom det östliga partnerskapet. Partnerskapet är ett uttryck för EU:s vilja att erbjuda de fem östliga grannarna djupare samarbete med unionen i syfte att öka integrationen med EU och stärka närmandet till unionens värdegrund, regelverk och lagstiftning. Målet är att minska handelshinder, underlätta resor och förbättra infrastrukturen för energi. Förhoppningen är att ett ökat samarbete med EU även ska kunna stärka partnerländernas rättssystem och på så sätt minska korruption. Våra östliga grannländers möjlighet att utvecklas till vitala demokratier och marknadsekonomier som är fria att själva göra sina utrikespolitiska vägval är centralt för säkerheten och stabiliteten i hela Europa. Att Belarus under 2021 självmant har valt att lämna det östliga partnerskapet visar dessvärre att man inte vill skriva under på dessa premisser.

EU och frihetskampen i Belarus

Under sommaren 2021 har EU infört sitt fjärde sanktionspaket mot Belarus sedan regimens övergrepp påbörjades mot fredliga demonstranter som protesterade mot den riggade utgången i presidentvalet 2020. Sanktioner mot den belarusiska diktaturen är nödvändiga och bör även rikta in sig mot landets exportmarknad. Kapningen av det europeiska passagerarplanet, som utfördes av det belarusiska flygvapnet på order av Aleksandr Lukasjenko, måste få kännbara konsekvenser.

Den politiska och ekonomiska hjälpen till demokratikämpar och civilsamhälle måste breddas. Konkret handlar det om att offentligt uttala stöd för oppositionen och tydligt ställa krav på att Lukasjenko lämnar ifrån sig makten. Det koordineringsråd som har inrättats måste även i fortsättningen få moraliskt och ekonomiskt stöd, så de har möjlighet att fortsätta sitt arbete och få till stånd ett fredligt maktskifte i Belarus.

EU och Turkiet

Ett nära samarbete med ett demokratiskt, framåtblickande och rättssäkert Turkiet hade varit eftersträvarsvärt för EU, men dessvärre har vi erfarit kraftiga bakslag sedan medlemskapsförhandlingarna inleddes 2005. Den turkiska reformviljan har uteblivit, inte minst avseende de mänskliga fri- och rättigheterna. 2021 lämnade Turkiet Istanbulkonventionen, som innefattar åtgärder för att bekämpa våld mot kvinnor och hedersförtryck. Det är en realitet som innebär att EU:s medlemskapsförhandlingar med Turkiet bör betraktas som avbrutna och avslutade.

EU behöver markera mot Turkiets alltmer aggressiva utrikespolitik och deras maktanspråk i östra Medelhavet och Mellanöstern. Gasreserverna som upptäckts i havet

utanför Cypern har lett till en oroväckande dispyt om territorialvatten mellan Turkiet och Grekland. Turkisk prospektering i östra Medelhavet, uppbackad av krigsfartyg, hotar europeisk säkerhet. Turkiets stormaktsambitioner märks även genom att landet idag har trupper i Syrien, Irak och Libyen samt även i Somalia, Qatar och Nagorno-Karabach. Turkiet stöder palestinska Hamas och samverkar med Iran i attacker mot kurdiska mål i norra Irak. EU behöver därför följa Turkiets säkerhetspolitiska agerande noga och vara berett att vidta åtgärder för att försvara frihet, demokrati och mänskliga rättigheter.

EU och Afrika

När det gäller det södra grannskapet är Tunisien det land som klarat sig bäst efter tumultet i Nordafrika som följde efter den så kallade arabiska våren 2011. Den demokratiska utvecklingen är dock skör och säkerheten hotas av terrorism. De framsteg som tidigare har gjorts riskerar nu att gå om intet. Under sommaren 2021 utlystes undantagstillstånd i landet, vilket utlöste en konstitutionell kris.

Som en viktig ekonomisk och politisk partner till Tunisien måste EU stärka sitt arbete för att främja en demokratisk utveckling i landet. Tunisien måste få kraftfullt stöd av EU för att kunna stärka sin strategi mot terrorism, med fokus på antiradikalisering. Sverige kan genom sin ambassad i Tunis spela en viktig roll i detta arbete.

Utöver Tunisien har den demokratiska utvecklingen i Nordafrika uteblivit. Kristna och andra religiösa minoriteter, kvinnor, hbtq-personer och civilsamhällsorganisationer möter motstånd och förtryck i exempelvis Egypten, där det även pågår en väpnad konflikt på Sinaihalvön. Det är därför av största vikt att EU ser till att samarbetet främjar demokratiutvecklingen i Egypten och att människorättsförsvare nås av EU:s insatser. Situationen för landets kristna kopter är mycket allvarlig och EU:s ansträngningar för att stödja Egypten i arbetet mot terrorism och för att garantera säkerhet för den kristna folkgruppen måste öka.

På stora delar av den afrikanska kontinenten pågår våldsamma strider mot islamistiska terrororganisationer och rebellgrupper. Islamiska staten, al-Qaida och Boko Haram är alla verksamma i Afrika. I många fall rör det sig om en kombination av etniska och religiösa konflikter. Förutom i Egypten och i Mali pågår konflikter i exempelvis Niger, Burkina Faso, Nigeria, Tchad, Kamerun, Somalia och Moçambique. EU måste nu mot bakgrund av den allvarliga utvecklingen stärka både sitt biståndsarbete och sina militära insatser för att stödja de afrikanska länderna i kampen mot extremism och terror. Kristdemokraterna vill exempelvis intensifiera kampen mot islamistisk terror i Sahel. Detta görs genom deltagande i Task Force Takuba i Mali, och samtidigt vill vi utöka biståndsinsatserna till landet.

Europa visade handlingskraft när Libyens före detta diktator general Gaddafi skulle störtas, men därefter lämnades libyerna i mångt och mycket åt sitt öde. Den extrema förföljelsen av kristna, de väpnade konflikterna och sönderfallet av landet visar vad som händer i avsaknad av en långsiktig färdplan. Vid framtida militära EU-interventioner måste därför alltid en långsiktig färdplan ingå. Det blodiga inbördeskriget som pågick 2014–2020 har satt djupa spår. EU:s stöd med fokus på terrorbekämpning, migration och demokratisk utveckling är helt avgörande för en fredlig framtid för landets invånare såväl som för omvärlden.

EU och den transatlantiska länken

Det säkerhetspolitiska läget i Europa och världen förbättras inte av att västvärlden ej längre kan ta för givet att USA kommer ta sin del av ansvaret. Något tomrum har inte uppstått. Ryssland, Kina, Iran och Turkiet med flera stater har istället flyttat fram sina positioner.

Kina stärker exempelvis sin roll militärt, ekonomiskt och teknologiskt, och vinner nu mark i förhållande till EU och USA. Det är problematiskt, bl.a. därför att Kina är en kommunistisk enpartistat som kränker de mänskliga rättigheterna. Det hela får också tydliga säkerhetspolitiska konsekvenser för Europa.

USA kommer att behöva ägna mer av sin tid och kraft för att hantera det säkerhetspolitiska läget i Asien, och det försätter EU i ett sämre säkerhetspolitiskt läge. Vi i Europa måste i högre grad vara beredda att ta ansvar för vår egen försvarsförmåga och säkerhetspolitik. Det är också viktigt att EU kliver fram och tar en mer ledande roll för att stå upp för frihet, demokrati och mänskliga rättigheter.

Utöver detta måste Sverige och EU arbeta aktivt för att stärka den för västvärlden så viktiga transatlantiska länken. Det gäller ekonomiskt, politiskt och militärt.

Frihandel och mänskliga rättigheter

Ökad handel ska vara ett prioriterat mål för Sveriges och EU:s utrikes- och utvecklingspolitik. För ett litet exportberoende land som Sverige spelar handeln med omvärlden stor roll. En friare världshandel med rättvisa villkor är också en förutsättning för att fler människor ska kunna resa sig ur fattigdom. Genom att handla med andra ökar välbefindandet i världen. Handelshinder som tullar och exportsubventioner ska därför motverkas.

En av EU:s största styrkor är förmågan att, med en gemensam ekonomi med tullunion, gemensamt kunna teckna handelsavtal med omvärlden. Handel är exempelvis EU:s främsta verktyg för att ställa krav på miljöåtgärder och efterlevnaden av mänskliga rättigheter runtom i världen. Handelsområdet är exklusiv EU-kompetens, men har alltför ofta bedömts vara en så kallad blandad kompetens, vilket exempelvis resulterade i att Valloniens regionparlament satte käppar i hjulet för handelsavtalet med Kanada 2016. EU:s befogenheter på handelsområdet behöver därför förtydligas.

Internationella handelsavtal måste dock i högre utsträckning än idag användas för att ställa krav på reformer som främjar demokrati och mänskliga rättigheter. JCPOA (Joint Comprehensive Plan of Action), dvs. kärnteknikavtalet med Iran, misslyckades inte enbart på den punkten. Avtalet förmådde heller inte att sätta stopp för Irans kärnvapenambitioner. Genom att ekonomiska sanktioner mot Iran lättades kunde regimen öka sitt stöd till olika terroristorganisationer samt bygga upp sina väpnade styrkor och en operativ förmåga som idag sträcker sig långt utanför landets egna gränser.

EU:s avtal om samarbete och handel med Kuba är ett annat exempel där EU inte i tillräcklig utsträckning ställt krav på reformer som främjar demokrati och mänskliga rättigheter. Den medicinska personal som av regimen skickas iväg på utlandsuppdrag tvingas arbeta under slavliknande former. Kristdemokraterna vill se ett Kuba fritt från den kommunistiska diktaturen, där människor inte riskerar fängelse när de säger det de tänker och där demokratins idéer får växa. Våld och massarrestering mot frihetsaktivister kan inte tillåtas vara en del av vardagen. Alla EU-avtal med länder som får del av

EU:s bistånd ska därför innehålla en tydlig klausul om reformer som syftar till de mänskliga fri- och rättigheternas efterlevnad.

Förenta nationerna (FN)

Förenta nationerna (FN) är en unik och viktig organisation. Ingen annan organisation samlar världens stater i arbetet för fred och säkerhet på samma sätt.

Samtidigt som FN på många sätt bidrar till en fredligare, säkrare och rättvisare värld är det en organisation med stora problem. Sverige befinner sig som FN-medlem jämte en rad länder, där många har en syn på demokrati, internationell rätt, korruption och mänskliga rättigheter som skiljer sig markant från vår egen.

FN:s säkerhetsråd har dessutom alltför ofta brustit i handlingskraft när de allra viktigaste värdena stått på spel. Säkerhetsrådet förmådde inte att agera för att stoppa Islamiska statens folkmord på de kristna minoriteterna (kaldéer/syrianer/assyrier) och yezidier i Irak 2014. Flera försök i FN:s säkerhetsråd att anta resolutioner mot den syriska regimen har exempelvis blockerats av Ryssland och Kina, trots att världssamfundet har en skyldighet att ingripa i och med principen ”Responsibility to protect”. FN är i alltför hög utsträckning handlingsförlamat på grund av vetorätten i säkerhetsrådet.

För att FN ska kunna visa handlingskraft måste vetorätten i säkerhetsrådet begränsas och Sverige behöver verka för detta. Det är helt centralt att FN höjer tempot när det gäller reformarbetet. Utan en förändring kommer inte tilltron till FN kunna bestå. Krigsförbrytelser, pågående folkmord, etnisk rensning och brott mot mänskligheten måste kunna stoppas, och Sverige ska fortsatt bidra till fredsbevarande, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande insatser inom FN.

Generalförsamlingen och dess utskott måste också moderniseras och effektiviseras. Att en majoritet av medlemsländerna styrs av auktoritära regimer hotar trovärdigheten för såväl generalförsamlingen som FN-systemet i stort. Tydliga brister finns i FN:s råd för mänskliga rättigheter, främst på grund av att rådet består av medlemsländer som konsekvent bryter mot de rättigheter rådet är utsett att försvara. Sverige bör, som den stora givare vi är, spela en aktiv roll i reformeringen av FN-systemet och verka för att särskilda kriterier införs för en plats i MR-rådet.

Sverige bör också agera för likabehandling av medlemsländerna. Ogrundade och politiskt motiverade anklagelser mot staten Israel gällande mänskliga rättigheter måste upphöra.

I länder som genomgår eller genomgått krig och katastrofer är kvinnor särskilt utsatta. Sverige måste därför kräva att FN:s säkerhetsråds resolution 1325 med kraft aktualiseras för att se till att kvinnor får inflytande i fredsarbete och det planeringsarbete som görs efter ett fredsavtal. Kraftfulla åtgärder krävs också för att förhindra den stora omfattningen av sexuella övergrepp som pågår i olika konflikter runtom i världen samt för att värna kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa.

Hanteringen av visseblåsare inom FN behöver förbättras. Detta blev vida känt i och med att Anders Kompass, före detta chef för fältverksamheten hos FN:s kommissionär för mänskliga rättigheter, 2014 slog larm om att FN:s fredsbevarande soldater begått sexuella övergrepp mot barn i Centralafrikanska republiken.

Att någon enligt sin övertygelse om vad som är moraliskt rätt agerar visseblåsare i syfte att rättvisa ska skipas gentemot förövarna av dessa brott mot mänskliga rättigheter, får aldrig leda till att visseblåsaren beskylls för att ha agerat oriktigt. Det är fullständigt oacceptabelt. I stället för att FN med kraft tog tag i problemet hemligstämplades rapporten och Kompass stängdes av från sitt jobb och sattes under utredning där hans uppgifter ifrågasattes. Utredningarna som följde gav Kompass rätt och påvisade att han agerat korrekt. Händelsen visar dock på en kultur inom FN där anställda inte känner att de kan agera när de stöter på felaktigheter – eller som i detta fall mycket grov brottslighet. Att göra upp med denna kultur är en fråga Sverige måste prioritera inom ramen för FN i syfte att nå förändring.

Den 12 mars 2017 mördades svenska Zaida Catalán och hennes amerikanske kollega Michael Sharp under uppdraget att bland annat övervaka sanktioner och utreda misstänkta massakrer i Kasairegionen i DR Kongo. Sverige bör, utifrån rapporten från FN:s Board of Inquiry (BoI), se till att de rekommendationer som framförs om ett förbättrat skydd för FN-experter blir verklighet. Det fruktansvärda som hände FN-medarbetarna Catalán och Sharp får aldrig ske igen och rättvisa måste skipas. Statlig inblandning vid den här typen av brott måste få mycket allvarliga konsekvenser och mötas av skarpa reaktioner från världssamfundet.

Nya tider kräver nya frågor på den internationella agendan. I takt med den tekniska utvecklingen förändras också krigföringen och de säkerhetspolitiska hoten. Teknisk utveckling är naturligtvis generellt sett något positivt, men det är uppenbart att det också kan medföra svåröverblickbara risker och konsekvenser. Försiktighet måste iakttas. Den artificiella intelligensens (AI) framväxt innebär stora möjligheter för vårt samhälle, men den föranleder exempelvis också behovet av en FN-konvention som reglerar användande, spårbarhet, moraliska gränsdragningar och mänskligt ansvarsutkrävande när det gäller användande av dödliga autonoma vapen, så kallade mördarrobotar.

En annan fråga som behöver aktualiseras inom FN är den om en äldrekonvention. FN har gett oss den viktiga barnkonventionen. FN bör nu arbeta fram en motsvarande konvention som behandlar äldre personers levnadsvillkor, behov och rättigheter. Konventionen skulle kunna beröra rätten till hälsa och god vård, icke-diskriminering, respekt samt utveckling och social samvaro. Det handlar om att varje människa ska vara berättigad till ett värdigt bemötande hela livet.

Svenskt medlemskap i Nato

Nato är de västliga demokratiernas samarbetsorganisation för säkerhet och internationell stabilitet. Sverige har ett nära samarbete med Nato. Det gäller inte minst inom ramen för partnerskap för fred. Sedan 1994 är Sverige ett partnerland till Nato och har status som Enhanced Opportunities Partner (EOP). Natos ledning har beskrivit det som att Sverige är ett av Natos mest aktiva och effektiva partnerländer.

För att Sverige ska kunna ingå i EOP även i framtiden måste regeringen noggrant överväga sitt förhållningssätt till Nato och det internationella samfundet. Det är en stark fördel att ingå i EOP, men det skulle vara bättre för Sverige att ansöka om ett fullvärdigt svenskt medlemskap i Nato. Säkerhet byggs bäst i samverkan med andra.

Det har tydliggjorts att Nato inte kan ge några säkerhetspolitiska garantier till icke-medlemmar. Sverige har under blocköverskridande enighet steg för steg närmat sig Nato, parallellt med att säkerhetsläget i världen och i vår direkta närhet har försämrats.

Kristdemokraterna vill gå vidare och verka för en svensk anslutning till försvarsalliansen Nato. Det skulle ge Sverige större möjligheter att ta ansvar för och påverka en organisation som är central för vår egen och Europas säkerhet. Endast ett fullvärdigt Natomedlemskap ger Sverige fördragsfästa försvarsgarantier, vilket innebär att vi inte kommer stå ensamma vid en eventuell attack mot vårt land. Att samarbeta med och förlita sig på Nato och samtidigt stå utanför beslutsprocessen är ett märkligt förhållningssätt. Det ligger i svenskt intresse att vara med och forma Natos policyutveckling och agerande vid en potentiell konflikt.

Sverige kan, inför vår tids nya och allvarliga hot, inte klara sig på egen hand och bör därför ansöka om medlemskap i Nato. År 2009 skrev Sverige på solidaritetsförklaringen som innebär att vi lovar att bistå ett annat EU-land eller nordiskt land vid ett angrepp. Det är en riktig hållning moraliskt, men det krävs ett svenskt medlemskap i Nato för att på allvar kunna sätta kraft bakom orden.

Diplomatiska ansträngningar

Det finns tyvärr alltför många exempel på svenskar som utan en korrekt juridisk prövning och rättegång sitter fängslade runt om i världen. Den av många ansedda metoden ”tyst diplomati” fungerar i vissa fall, andra inte. I de fall där den inte fungerar måste Sverige, och EU, agera med andra medel. Dawit Isaak är ett sådant fall, som i dagarna suttit fängslad i Eritrea i 20 år.

Ett annat fall rör den svenske bokhandlaren och förläggaren Gui Minhai som fördes bort från sitt semesterhus i Thailand i oktober 2015. Kina har under en lång tid minskat handlingsutrymmet för oliktänkande. Det är viktigt att regeringen och utrikesministern agerar, inte minst för att få EU att driva en än hårdare attityd mot länder som för bort europeiska medborgare utan regelrätta rättegångar.

Kristdemokraterna har varit pådrivande i frågan om att tillsätta en oberoende kommission för att granska omständigheterna och inte minst regeringens agerande i bägge fallen. Detta för att kunna tillvarata erfarenheter och slutsatser från fallen som inte kan beskrivas som något annat än stora misslyckanden för svensk diplomati. Uppdraget ska redovisas 2022.

Sedan 2016 sitter även den svenske medborgaren och forskaren vid Karolinska institutet Ahmadreza Djalali fängslad i Iran. Han anklagas för spioneri och trots att ingen grund för anklagelserna har presenterats är han nu dömd till döden. Att Djalali är oskyldig och omedelbart bör frigges har förts fram av ett antal oberoende internationella experter och institutioner som engagerat sig i fallet. Till dem hör exempelvis FN, Amnesty International, Europaparlamentet, 135 tidigare Nobelpristagare samt ledningen för Karolinska institutet.

Samtidigt är det uppenbart att förhållandena i det fängelse där Djalali hålls har lett till att hans hälsa allvarligt försämrats, med bland annat dramatisk viktnedgång som följd.

Ansträngningarna för att få Djalali fri måste intensifieras; den svenska regeringens budskap till den iranska regimen måste tydliggöras och skärpas väsentligt. Normala

relationer med en diktaturregim som vägrar frige en oskyldig och svårt sjuk svensk medborgare är en omöjlighet. Diplomatiska påtryckningar måste göras på högsta nivå från regeringen.

Diplomatiska ansträngningar krävs också för att säkerställa att fler utvisningar från Sverige kan verkställas. Det är också angeläget att fler utländska medborgare som är dömda för brott i Sverige får fängelsestraffet verkställt i sitt hemland. Idag är cirka 30 procent av internerna i svensk kriminalvård utländska medborgare. Det finns därutöver personer som Säkerhetspolisen anser utgör ett hot mot rikets säkerhet och som ska utvisas, men där utvisningen inte kunnat verkställas på grund av principen om "non-refoulement". Principen innebär att Sverige inte får utvisa personer som sedan riskerar att utsättas för tortyr eller kränkande behandling i sitt hemland. Situationen kan dock lösas genom diplomatiska garantier, dvs. ett löfte från mottagarlandet om human behandling. Institutet "diplomatiska garantier" förekommer i Europadomstolens praxis, och det finns vissa krav för hur avtalen ska se ut. Domstolen kräver bland annat att garantierna är transparenta och noggrant detaljerade och att uppföljning och kontroll säkerställs så att löftena om diplomatiska garantier faktiskt infrias.

Stor försiktighet måste alltid iakttas innan den här typen av avtal ingås, men regeringen behöver undersöka möjligheten att på ett rättssäkert sätt intensifiera arbetet för att möjliggöra fler utvisningar, med hjälp av diplomatiska garantier.

Nordisk samverkan

Kristdemokraterna vill se ett fortsatt nära samarbete mellan Sverige och våra nordiska grannländer. Ett samarbete där vi tillsammans arbetar för en ökad rörlighet och möter centrala utmaningar. Vi vill se ett effektivt och fokuserat samarbete inom områden där vi tillsammans kan göra verklig skillnad. Samverkan i Norden bör därför fokusera på försvars- och säkerhetspolitiska utmaningar samt på att lösa gränshinder och frågor om gränskontroll.

Integrationen mellan våra länder kommer att fortsätta, men takten kommer att avgöras av hur villiga våra nationella regeringar är att hjälpa till att undanröja de gränshinder som fortfarande finns. År 2013 beslutade de nordiska ministrarna att upprätta ett gränshinderråd med uppdrag att främja den fria rörligheten inom Norden för människor och företag. Detta är ett viktigt initiativ, men Gränshinderrådets arbete behöver intensifieras, vilket inte minst coronakrisen har visat. De stängda gränserna har slagit hårt mot individer, familjer och företag i hela Norden. Mot den bakgrunden är det centralt att dialogen mellan de nordiska länderna nu värnas och att större hänsyn tas från alla nordiska regeringar till de tusentals människor och företag som lever i våra gränsområden. Visionen om att Norden ska vara världens mest integrerade region får inte stanna vid att vara en vision.

Goda kommunikationer är viktiga för vårt nordiska samarbete, för tillväxt och välstånd. Infrastrukturinvesteringar är av mycket långsiktig karaktär och därmed är samarbete och koordinering en styrka. Från parlamentariskt håll i Nordiska rådet över alla parti-, block- och nationsgränser har det riktats en stark viljeyttring om att ett nordiskt ministerråd för trafik-, transport- och infrastrukturfrågor ska inrättas. En välfungerande nordisk infrastruktur som baserar sig på fri rörlighet har stor betydelse

för vår tillväxt, inte minst i gränsregionerna. Därför bör Sverige bifalla önskan från Nordiska rådet att ett sådant ministerråd inrättas.

Kristdemokraterna vill se ett starkt och enat nordiskt samarbete och vi uppmanar även regeringen att vara pådrivande för att reformera vårt nordiska samarbete till att bli så relevant och effektivt som möjligt.

Religionsfriheten i världen

Insatser för att bekämpa förtryck mot minoriteter och oliktankande grupper behöver prioriteras. På alltför många håll förföljs människor idag för sin tro och drivs på flykt från sina hem under de mest vedervärdiga hot. De mänskliga fri- och rättigheterna är universella och inbördes jämlika i betydelse, men idag finns skäl att betona religionsfriheten särskilt.

Kristna är den mest förföljda religiösa gruppen i världen. Särskilt utsatta är kristna i Mellanöstern och Nordafrika. Deras situation har försämrats drastiskt sedan den arabiska våren då islamistiska grupper fick stärkt inflytande. I Egypten har attackerna mot kyrkor eskalerat och förföljelsen är extrem i länder som exempelvis Nigeria, Libyen, Iran, Sudan, Afghanistan och Pakistan.

I inbördeskrigets Syrien och genom Islamiska statens framfart i Syrien och Irak har människor dödat och fått sin rätt till liv och värdighet kränkt. Kristdemokraterna är pådrivande för ett erkännande av Islamiska statens folkmord på kristna och yezidier. Sverige måste nu göra allt för att säkerställa att förbrytarna ställs inför rätta och för att rättvisa ska skipas. På samma sätt bör Sveriges regering även erkänna folkmordet 1915, Seyfo, som skedde under det osmanska rikets sönderfall i Turkiet.

Att FN:s säkerhetsråds resolution 2379 antagits är ett viktigt initiativ för att bistå i första hand Irak med insamling och analys av bevis på de brutala brott som begåtts av Islamiska statens terrorister. Kristdemokraterna hade velat se att en Syrientribunal inrättas så att ingen ansvarig för brott mot mänskligheten och krigets lagar går fri och att rättvisa skipas när kriget i Syrien är över. Med anledning av Rysslands veto i FN:s säkerhetsråd, och deras allians med Syriens diktator Assad, lär ett sådant initiativ tyvärr inte bli verklighet. Däremot ser vi inga hinder för ett internationellt ansvarsutkrävande och åtal mot IS-terrorister i en särskild internationell ad hoc-tribunal för IS-brott. Detta har gjorts i andra fall, t.ex. i Irak där Iraqi Special Tribunal (IST) upprättades för att utreda och döma de ansvariga för Saddam Husseins regims brott mot mänskligheten. Här måste regeringen vara pådrivande inom ramen för FN-arbetet. FN:s folkmordskonvention från 1948 bör aktiveras.

Den kristna befolkningen i Mellanöstern riskerar att utplånas om inget görs för att garantera säkerheten när kristna flyktingar nu återvänder för att återuppbygga sina hem. I Irak har det omedelbara hotet från IS minskat, men den islamistiska synen på kristna som otrogna och därmed icke önskvärda lever vidare. Med tyst godkännande från Bagdad pågår det som kallas en demografisk förändring (demographic change). I städer och samhällen på Nineveslätten förändras befolkningssammansättningen – där kristna familjer flyttat ut flyttar muslimska familjer in. På flera platser där assyrier/syrianer/kaldéer historiskt varit i majoritet tar den shiamuslimska folkgruppen shabakerna över.

Parallellt med detta stärker grannlandet Iran sitt inflytande. Regimen i Teheran finansierar och kontrollerar idag den shiamuslimska milisstyrkan Hashd al-Shaabi, som

till stor del är placerad i och omkring Nineve. Efter ett flertal incidenter där kristna angripits och trakasserats är misstron stor mot den Iranstödda milisen, och många som nyligen återvänt till Nineveområdet omprövar nu sina beslut och flyr en andra gång.

Ansvar för att stoppa denna allvarliga utveckling ligger hos den politiska ledningen i Bagdad. Den irakiska regeringen har dessutom möjlighet att vidta den enskilda åtgärd som i dagsläget skulle betyda mest för de kristna befolkningsgrupperna.

EU måste nu sätta press på regeringen i Bagdad så att Nineveslätten uppdateras till provins och därefter ge assyrier/syrianer/kaldéer rätt att besluta om sin egen framtid genom politiskt självstyre inom ramen för Iraks konstitution.

Varje år presenterar organisationen Open Doors sin rapport World Watch List över de 50 länder där förföljelsen av kristna är som allra värst. Förföljelsen av kristna ökar runt om i världen och är extremt allvarlig i t.ex. Nordkorea och Nigeria, men religionsförföljelse drabbar människor som tillhör samtliga stora religioner, och det finns många skrämmande exempel.

Uppgifterna om Kinas behandling av den muslimska minoritetsgruppen uigurer kräver omvärldens agerande. Runt en miljon uigurer sitter fångna i omskolningsläger. Det rör sig om den största massinspärningen av en etnoreligiös grupp sedan andra världskrigets dagar. Många kvinnor har tvingats genomgå tvångssteriliseringar. Enligt en rapport från New Lines Institute for Strategy and Policy och Raoul Wallenberg Centre for Human Rights som publicerades 2021 uppfyller övergreppen mot uigurererna kriterierna för folkmord. Sverige behöver nu erkänna att ett folkmord pågår och sätta press på världssamfundet att agera för att fördöma den kinesiska statens agerande mot uigurererna.

USA har under 2020–21, i flera steg, infört sanktioner mot kinesiska politiker och företag som man anser vara ansvariga för övergreppen, något EU senare har anslutit sig till. Även kristna i Kina förtrycks och tillåts inte utöva sin tro fritt. Sveriges regering bör därför via EU verka för att unionen återkommande lyfter uigurerernas, kristnas och andra minoriteters situation i Kina.

Regeringen behöver även verka för en FN-resolution om att regeringar i Mellanöstern, Nordafrika och Asien måste skydda kristna och andra religiösa minoriteter samt vara beredda att låta FN-observatörer se över nödvändiga säkerhetsåtgärder. Sverige behöver dessutom vara pådrivande inom EU och FN för sanktioner mot stater och andra aktörer som begår allvarliga övergrepp mot religiösa minoriteter, däribland kristna.

Utöver detta föreslår vi en särskild ambassadör för religionsfrihet. Det är en funktion som redan finns i många andra länder, exempelvis i Danmark. En ambassadör för religionsfrihet kan ställa krav när handelsavtal ingås, eller ta fram rapporter om brott mot mänskliga rättigheter i länder som förtrycker religiösa minoriteter.

Kristdemokraterna välkomnar att EU år 2013 arbetade fram riktlinjer för att främja och skydda religions- och övertygelsefrihet. Där slås fast att EU ska främja dessa rättigheter i unionens externa relationer. Sverige måste nu inom ramen för EU-samarbetet driva på för att få till stånd konkretion och vi föreslår att EU:s utrikestjänst EEAS får ökade resurser på området religions- och övertygelsefrihet. Västvärlden måste utöva påtryckningar för att säkerställa att religionsfriheten förbättras och att religionsförföljelsen i världen upphör. Det krävs helt uppenbart en mer aktiv politik på området.

Internationell terrorism

Flera europeiska länder har under senare år skakats av blodiga terrorattentat. Även Sverige har drabbats. I de flesta fallen är det islamister som ligger bakom terrordåden och allt tyder på att detta fortsatt kommer att vara ett stort problem de kommande åren.

De flesta av dessa terroristnätverk är internationella, vilket också ställer krav på kraftfulla åtgärder från EU:s sida. Den kanske viktigaste åtgärden för att stoppa terrorismen är att förhindra finansieringen och bryta dess strukturer. Genom att identifiera, spåra och bryta upp de kanaler genom vilka internationella terrorgrupper och nätverk förses med kapital ökar möjligheterna att förhindra framtida attacker.

Idag finansieras inte sällan extrema och jihadistiska grupperingar i Europa från gulfstaterna och Arabiska halvön. Välbeställda privatpersoner, ideella välgörenhetsorganisationer och stiftelser i dessa länder kan fungera som täckmantel för affärs- transaktioner och penningtvätt som i förlängningen omvandlas till terrorstöd. Att kontrollera dessa kapitalflöden med bibehållen respekt för personlig integritet och grundläggande rättsstatsprinciper är nödvändigt. I grunden handlar det om kapital som förs mellan olika länder och som därför kan kontrolleras enbart med hjälp av gemensamma internationella åtgärder. Mot den bakgrunden har EU-samarbetet en viktig roll att spela, en roll som ytterligare måste stärkas om terrorfinansieringen effektivt ska kunna bekämpas.

Litauen är ett av de senaste länderna i raden att terrorklassa islamiströrelsen Hizbollah. Beslutet bygger, enligt landets utrikesminister Linas Linkevičius, bland annat på underrättelseuppgifter som visar att Hizbollah planerar och genomför terrorhandlingar som utgör ett hot mot säkerheten i flera länder.

Med beslutet att terrorklassa Hizbollah ansluter sig Litauen till ett antal länder och organisationer som agerat på samma sätt. Det gäller bland annat USA, Storbritannien, Tyskland, Kanada och Nederländerna, men även ett antal gulfstater och Arabförbundet.

Europeiska unionen har sedan 2013 terrorklassat den så kallade militära grenen av Hizbollah, trots att någon sådan gren inte existerar utifrån rörelsens egen definition. Redan 2012 förklarade Hizbollahs vice generalsekreterare Naim Qassem att det varken finns någon politisk eller någon militär gren utan att organisationen ska ses som en ”enhetlig motståndsrörelse”. Att trots detta upprätthålla distinktionen riskerar att spela de krafter i händerna som aktivt verkar för att undgå konsekvenserna av en terrorstämpling. Kristdemokraterna anser därför att Sverige bör verka för att EU ska terrorklassa hela Hizbollah.

Sverige behöver bidra inom EU och andra internationella organisationer så att det internationella arbetet med Anti Money Laundering (AML) förstärks. Detta med syftet att motverka just penningtvätt och att stoppa terrorfinansiering. Sverige behöver även verka inom EU och FN för att få till stånd sanktioner mot stater som sponsrar och sprider extremism och antisemitism.

Återupprätta relationen med Israel

Israel är Mellanösterns enda demokrati, ett fritt land med en självklar rätt att försvara sig samt att skydda sin befolkning. Sverige och EU ska därför stå vid Israels sida i kampen mot antisemitism, islamistisk terror och hot från fientliga stater som exempelvis Iran.

Ansträngningarna för en fredlig tvåstatslösning måste öka, men på grund av regeringens ensidiga Mellanösternpolitik har Sveriges anseende skadats och så även möjligheterna att agera som en konstruktiv part i framtida fredsförhandlingar.

Kristdemokraterna förespråkar en tvåstatslösning på den israelisk-palestinska konflikten, men vi anser att det var helt fel och förhastat av Sverige att erkänna Palestina år 2014.

För att verka för en lösning mellan parterna krävs att det är möjligt för Sverige, och EU, att kontinuerligt hålla kontakt med både Israel och företrädare för den palestinska myndigheten. Under 2021 har de första stegen tagits för att återupprätta goda relationer mellan Sverige och Israel. För första gången på sju år har samtal förts mellan en svensk och en israelisk utrikesminister. Att fientlighet mot Israel präglat regeringens Mellanösternpolitik under nästan två mandatperioder har allvarligt skadat tilltron till regeringens utrikespolitik.

Kristdemokraterna välkomnar den pågående normaliseringen av relationerna mellan Israel och arabvärlden. Detta är ett historiskt skede som kan få avgörande betydelse för en fredlig utveckling i regionen och som möjliggjorts tack vare framgångsrik amerikansk diplomati. Sverige bör nu aktivt verka för att fler arabländer normaliserar sina relationer med Israel i enlighet med de så kallade Abrahamavtalen.

Den internationella så kallade BDS-rörelsen (Global Boycott, Divestment and Sanctions Movement) verkar för att med hjälp av internationella åtgärder straffa Israel. Bojkott ses som de enskilda individernas redskap, desinvesteringar innebär att utländska företag drar tillbaka viktiga investeringar och sanktioner är det politiska verktyget för att med handelshinder eller andra begränsningar protestera mot och skada Israel.

I utspel, intervjuer och uttalanden har rörelsens ledande företrädare förmedlat starkt Israelfientliga och antisemitiska synsätt, vilket lett till omfattande kritik, bland annat därför att BDS-rörelsen agerar på samma sätt som det tyska nazistpartiet, som på 1930-talet införde bojkotter mot judiska butiker, men också på grund av återkommande utfall som visar att rörelsen är motståndare till en tvåstatslösning och i grunden ifrågasätter Israels rätt att existera.

För att bemöta och motverka de icke-demokratiska och Israelfientliga synsätten inom BDS-rörelsen beslutade den tyska förbundsdagen i mitten av maj 2019 att klassa rörelsen som antisemitisk. Förbundsdagen uppmanar samtidigt den tyska regeringen att inte stödja aktiviteter som organiseras av BDS-rörelsen och att inte finansiera projekt som kräver en bojkott av Israel.

Runt om i Europa finns nu en växande antisemitism som måste bemötas och motverkas. BDS-rörelsen vill genom bojkott, tillbakadragna investeringar och sanktioner delegitimera Israel och bekämpa den judiska statens existens, vilket är antisemitism.

Sveriges riksdag behöver fördöma den antisemitiska internationella BDS-rörelsen för dess spridande av antisemitiska föreställningar och hat mot staten Israel, samt ta avstånd från den och inte i någon form stödja eller finansiera dess projekt. Den svenska regeringen bör verka för ett motsvarande fördömande från EU:s och FN:s sida.

Det finns dock fler sätt att återupprätta relationen till Israel. Israel tillhör, precis som Sverige, skaran av länder som satsar störst andel av BNP på forskning och utveckling per capita. Israel är även en av världens ledande nationer inom life science och biotech. Små länder som Sverige och Israel har inte samma resurser som större och därför är samarbeten inom teknologi nödvändiga.

Trots den enorma potential som finns för svenska företag i Israel och för utökad handel är det märkligt att Business Sweden ändå inte har ett kontor i landet. Istället sköts handeln 2 300 kilometer från Israel, från Business Swedens kontor i Wien, som förutom Österrike och Israel även har elva europeiska länder på sitt ansvarsområde. I ett medielandskap där de flesta nyheterna om Israel handlar om konflikter är det troligt att ett handelskontor hade gjort ännu större nytta. Vi kan konstatera att den nuvarande regeringen har varit allt annat än framgångsrik i att vårda relationen med Mellanösterns enda demokrati Israel. Sverige behöver därför en ny politik för Mellanöstern.

USA:s beslut att flytta sin ambassad till Jerusalem väckte stor internationell uppmärksamhet och Sveriges regering kallade beslutet för en katastrof. Men det går nu att konstatera att den största konsekvensen beslutet fick var att fler länder valde att följa USA:s exempel. Det är i sammanhanget också värt att påminna om att Jerusalem aldrig varit huvudstad i något annat land än Israel eller för något annat folk än det judiska. Sveriges ambassad i Israel ligger idag i Tel Aviv. Samtidigt ligger Sveriges generalkonsulat för de palestinska områdena i östra Jerusalem, trots att den palestinska huvudstaden i praktiken är Ramallah. Kristdemokraterna anser att den svenska ambassaden i Israel vid lämplig tidpunkt ska flyttas från Tel Aviv till Jerusalem. Ett beslut i den riktningen borde helst fattas i samband med fredsförhandlingar mellan Israel och den palestinska sidan. Men ett sådant beslut skulle också ge en tydlig signal till parterna i en eventuell kommande fredsprocess att Sverige menar allvar när vi argumenterar för en rättvis fred för alla.

Kina

Kina är idag en stormakt ekonomiskt, politiskt och militärt. Man är världsledande inom innovation och forskning och väljer att spela en allt större roll internationellt. Kina har världens näst största försvarsutgifter, är världens största handelsnation och Sveriges största handelspartner i Asien. 2028 beräknas Kina vara världens största ekonomi, inte enbart i köpkraftsparitet utan även i nominella termer. Det visar beräkningar från den brittiska tankesmedjan Centre for Economics and Business Research.

Vad som händer i Kina påverkar Sveriges ekonomi och handel. Det påverkar vår konkurrenskraft, säkerhetspolitiken och klimatet. Det krävs därför en ambitiös men realistisk strategi för arbetet med Kina.

Kristdemokraterna välkomnade inrättandet av ett nationellt kunskapscentrum om Kina 2020. Det behövs ny kunskap, och det skulle exempelvis behövas mer av kinesiska språkkunskaper på svenska myndigheter. Centrumet bör prioritera att sammanställa den kunskap som faktiskt redan finns och säkerställa att relevanta samhällssektorer kan dra nytta av den i sitt praktiska arbete. Det behövs ökad samordning på detta område och också större samverkan mellan det offentliga, näringslivet och civilsamhället kring frågor som rör Kina. Detta gäller inte minst utifrån perspektiven säkerhetspolitiska intressen och mänskliga rättigheter.

Utvecklingen i Hongkong och Taiwans ökade utsatthet förtjänar större uppmärksamhet från den svenska regeringen. De omfattande protesterna i Hongkong som pågick 2019–20 grundade sig i ett lagförslag som skulle ge regeringen i Hongkong möjlighet att lämna ut personer som misstänks för brott i enlighet med Folkrepubliken Kinas

straffrättsliga lagar. Den nationella säkerhetslag som började gälla 2020 har inneburit omfattande inskränkningar i press- och yttrandefriheten.

Det är viktigt att betona att principen ”ett land, två system” ska upprätthållas i syfte att bevara Hongkongs rätt till självbestämmande. Sverige och EU behöver tydligt stå upp för frihet och demokrati med anledning av de senaste årens händelseutveckling i Hongkong. Det utrikespolitiska förhållningssättet gentemot Kina ska därför även syfta till att stärka förbindelserna med Hongkong och Taiwan. Taiwan är en de facto-stat och en demokrati med goda relationer till Sverige. Taiwan och EU delar centrala värderingar som respekten för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatliga principer och skulle kunna dra nytta av ett ännu djupare samarbete, exempelvis i form av ett bilateralt investeringsavtal (BIA) mellan EU och Taiwan som ett viktigt steg för att ytterligare förbättra och utveckla handelsförbindelserna. Sverige bör också verka för att främja Taiwans deltagande i internationella sammanhang, exempelvis i internationella FN-organ.

Sverige har ett intresse av att EU och andra länder i största möjliga utsträckning kan nå enighet i sitt förhållningssätt gentemot Kina, exempelvis när det gäller kinesiska investeringar, påverkansmetoder och den omfattande kinesiska underrättelseinhämtningen. Att den kinesiska nätutrustningstillverkaren Huawei stängs ute från utbyggnaden av 5G-nätet i en rad länder, däribland Sverige, är en välkommen åtgärd.

EU:s samarbete med Kina berör, enligt 2016 års Kinastrategi, försvars- och säkerhetspolitiken, handel, teknik, innovation och digitalisering, klimat och miljö samt respekten för de mänskliga rättigheterna. Sverige behöver bidra till att EU:s nya strategi tar sin utgångspunkt i ett fast och beslutsamt försvar av EU:s gemensamma intressen och värden, däribland respekten för de mänskliga rättigheterna. Mot bakgrund av de senaste årens bakslag på dessa områden är utsikterna för att det färdigförhandlade investeringsavtalet CAI mellan EU och Kina ska godkännas mycket små.

Den transatlantiska länken behöver stärkas politiskt, ekonomiskt och militärt för att de västerländska demokratierna tillsammans ska kunna stå emot konkurrensen och de säkerhetspolitiska hoten från Kina. Den fria världens ekonomier är för relativt lång tid framöver överlägsna Kinas, vilket gör att vi tillsammans kan möta dagens hot från Kina om vi väljer att samarbeta. På så vis skapas också förutsättningar att kunna hantera säkerhetspolitiska utmaningar i framtiden. En viktig och prioriterad uppgift för den svenska regeringen ska vara att verka för att förbättra relationerna med USA och andra västerländska demokratier, i syfte att stärka den transatlantiska länken.

Omständigheterna kring Dag Hammarskjölds död

Det är nu 60 år sedan FN:s generalsekreterare Dag Hammarskjöld den 18 september 1961 tillsammans med besättning och medarbetare förolyckades vid en flygkrasch i Ndola i dåvarande Nordrhodesia.

Mycket är fortfarande oklart om vad som orsakade kraschen. Svenska experter på flyg- och kriminalutredningar som var på plats ansåg inte att de nordrhodesiska utredningarna utfördes på ett opartiskt och förutsättningslöst sätt.

FN återupptog 2016 en utredning, där Sverige medverkade aktivt. Under arbetets gång framkom oklarheter i Sveriges agerande och det faktum att det ”inte längre [finns] rimliga motiv för att behålla sekretess för material som är relevant i frågan”.

I en interpellationsdebatt i riksdagen i september 2020 medgav utrikesminister Ann Linde att svängningar förekommit i den svenska inställningen genom åren: ”Givet de omständigheter som förelåg vid tidpunkten för Dag Hammarskjölds död går det inte att utesluta att diplomatiska och realpolitiska hänsyn vid denna tidpunkt skulle kunna vara en förklaring.”

Kristdemokraterna anser mot den bakgrunden att en ny arbetsgrupp med historisk och juridisk expertis bör tillsättas för att källkritiskt granska allt material, även sådant som är sekretessbelagt. Syftet bör vara att klarlägga vilka diplomatiska och realpolitiska avvägningar som påverkade regeringarnas hantering och agerande 1961–62 och 1992–93 samt vilka avvägningar som avgjorde regeringarnas ställningstagande till utredningarna av omständigheterna kring Dag Hammarskjölds död.

Budgetprioriteringar

Svenska institutet (SI) bedriver idag främjandeverksamhet i ett antal prioriterade länder. Detta är en verksamhet som tjänar ett gott syfte, inte minst på det näringspolitiska området där man bidrar med viktig expertis om export. Svenska institutet har också andra uppdrag såsom att arbeta med ”Sverige bilden” utomlands. På detta område, liksom på exportområdet, är Svenska institutet däremot inte ensamt om att bedriva denna typ av verksamhet. Andra aktörer som har ett liknande uppdrag är bl.a. Nämnden för Sverige främjande i utlandet, de svenska utlandsmyndigheterna och Utrikesdepartementet.

Kristdemokraternas bedömning är att Svenska institutets omfattande verksamhet bör effektiviseras och skalas ner något, varför vi anser att 20 miljoner kronor ska lyftas från anslaget 1:9 Svenska institutet från och med år 2022. Kristdemokraterna minskar av samma anledning också anslaget 1:10 Information om Sverige i utlandet med 6 miljoner kronor per år från 2022.

Utrikespolitiska institutet är ett oberoende och välrespekterat institut som bedriver forskning inom det utrikespolitiska området. Institutet har också några av Sveriges mest framstående forskare på området knutna till sig. Institutets uppdrag är ”att främja intresset för och fördjupa kunskapen om utrikespolitiska frågor”, vilket institutet väl lever upp till.

Kristdemokraterna gör dock en annan fördelning av medlen än regeringen och bedömer att det i nuläget är nödvändigt att verksamheten effektiviseras. Därför minskar Kristdemokraterna anslaget för Utrikespolitiska institutet med 3 miljoner per år från och med 2022.

Vi motsatte oss de besparingar på freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet som regeringen genomförde 2021. Kristdemokraterna föreslår därför att anslagsnivån återställs till tidigare nivåer. Det är viktigt att lyfta det arbete som Sverige gör internationellt i samarbete med EU och OSSE i Östeuropa, Centralasien och västra Balkan. Insatserna gäller bland annat rättsstatsuppbyggnad, insatser mot brottslighet och korruption och rättsstatstöd. Kristdemokraterna vill öka det stödet med 15 miljoner kronor 2022, 12,5 miljoner 2023 och 10,5 miljoner 2024 jämfört med regeringens förslag för att göra riktade insatser för att få bort vapen från före detta konfliktzoner, vapen som inte sällan hamnar i händerna på svenska kriminella nätverk. Därtill kan anslag inom detta område även användas till att förstärka insatser med rättsstatsupp-

byggnad i länder som verkar som transitländer för narkotika eller utgångspunkter för stöldligor.

Likaså menar vi att arbetet med att motverka handel med konfliktmineraler, där civilsamhället kan spela en viktig roll, bör prioriteras inom ramanslaget 1:2.

Lars Adaktusson (KD)

Gudrun Brunegård (KD)

Andreas Carlson (KD)

Ingemar Kihlström (KD)

Mikael Oscarsson (KD)

Tuve Skånberg (KD)